

TRIANON-KONFERENCIA HIDVÉGARDÓBAN

Tirpák László

Kevesen tudják, hogy a történelmi Magyarország legkisebb területű vármegyéjének, Torna vármegyének a trianoni békediktátumot követően megmaradt déli része is Borsod-Abaúj-Zemplén megye részét képezi. E vidék szívében, a Bódva-folyó festői szépségű völgyében, a Csereháthoz tartozó Tornai-dombság északnyugati peremén és a világörökség részét képező Gömör–Tornai-karsztvidék találkozásánál található a közel 600 lelkes Hidvégardó. A község a trianoni határok megvonását követően határmenti helyzetbe került, és ezzel a földrajzi pozíciójával Borsod-Abaúj-Zemplén megyének – és így Magyarországnak is – a legészakibb településévé vált.

2010 óta minden év június 4-e a Nemzeti Összetartozás Napja, az 1920-as trianoni békeszerződés aláírásának évfordulójára emlékező nemzeti emléknap Magyarországon. E tragikus történelmi eseménynek máig ható társadalmi és gazdasági következményei vannak, melynek feldolgozása nem történt meg teljesen magyar nemzetünk tudatában. A múltat megváltoztatni nem tudjuk, de mindent meg kell tennünk annak érdekében, hogy e tragédia körülményeit, annak történelmi, földrajzi és geopolitikai hátterét minél inkább megismerhessük, hogy azok tanulságul szolgálhassanak a jövő generáció tagjai számára. Hidvégardó község is a trianoni békediktátum következményeként került jelenlegi határmenti, periférikus földrajzi helyzetébe. Az egykori Torna megyei község a Felvidék többi településével együttesen szerves egységet alkotott a történelem folyamán több évszázadon keresztül, amit a határok akkor kettévágtak, elszakítva egymástól családokat, rokonokat is.

E sajátos földrajzi helyzet adta azt az alapötletet 2021-ben, hogy Hidvégardó Község Önkormányzata a nemzeti összetartozásra történő megemlékezését egy méltó színvonalú, országos jelentőségű tudományos konferenciával tegye emlékeztetővé a trianoni békediktátum 101. évfordulója alkalmából. Ez az esemény azonban nem előzmények nélküli, hiszen 2012 augusztusában már megrendezésre került egy tudományos konferencia, amit akkor még önkormányzati dolgozóként szerveztem. Ennek továbbgondolásaként valósulhatott meg ez a mostani, jóval nagyobb volumenű rendezvény, melyet Magyarország Kormánya is támogatott. A fő koncepció az volt az esemény megszervezésében, hogy hazánk legnagyobb egyeteméről és tudományos műhelyeiből olyan előadókat hívjunk, akik a téma legnagyobb szakértői, és tudásukkal olyan tényeket elevenítenek meg, melyek talán kevésbé ismertek az átlagemberek számára. A meghí-

vott előadók közül a határon túlról, a Felvidékről is érkeztek előadók, akik saját szemszögükből mutatták be a történelmi eseményeket. A Hidvégardóban 2021. november 13–14-én megrendezett kétnapos Országos Tudományos Trianon-konferencia egyedülálló esemény volt nemcsak megyénkben, hanem az egész észak-magyarországi régióban is, hiszen a magyarországi nagyobb egyetemek, tudományos műhelyek által rendezett hasonló témájú konferenciákon sem gyűlt össze annyi előadó, mint községünkben. A konferenciára közel 30 előadót hívtunk, közülük mindössze ketten nem tudtak eljönni, tehát óriási volt a részvételi arány az előadók részéről. E konferencia abból a szempontból is kitűnt az ország többi részén megrendezett konferenciák közül, hogy nem kizárólag egy szempontból, hanem a tudományterületek legszélesebb aspektusából mutatta be e történelmi tragédiát.

A Trianon-konferencia megnyitója.

(Forrás: internet)

A konferencia előadói a Kárpát-medence szinte minden szegletéből érkeztek Hidvégardóba, így voltak előadók a Felvidékről, Kárpátaljáról, Erdélyből és Délvidékről is, Magyarországról pedig Pécsről, Szegedről, Debrecenből, Miskolcra, Nyíregyházáról, Budapestről, Gödöllőről, Szentendréről és még sok más helyről, de az érdeklődők még ennél is szélesebb területekről érkeztek, ami már önmagában is rendkívül érdekes. Az előadók bemutatták a trianoni tragédia társadalomföldrajzi, demográfiai, etnikai viszonyait, történelmi földrajzi hátterét, ismertették a vidék természetföldrajzi viszonyait, kitekintettek a kor történelmi eseményeire, hadtörténelmi cselekményeire, a határkijelölések okaira és körülményeire, a békediktátum kidolgozására és a benne résztvevő politikusok felelősségére, valamint ennek a magyar államra, társadalomra és gazdaságára gyakorolt hatásaira is. Ezen felül bemutatásra került Trianonnak a magyar népeletre

gyakorolt hatása, a Magyar Hiszekegy megszületése, a magyarság lélektanában és lelki életében bekövetkezett változás és az akkori Magyarország zenei kultúrája is. Az előadások területi szempontból is bemutatták a Kárpát-medence nagy tájegységeit.

A rendezvénynek a helyi Művelődési Ház adott otthont, ahol az érdeklődők két Trianonnal kapcsolatos kiállítást is megtekinthettek, melyek kiemondottan erre az eseményre készültek. A kiállítások a Herman Ottó Múzeum muzeológusa, néprajzkutatója, dr. Bodnár Mónika segítségével készültek, aki előadóként is részt vett az eseményen. Külön köszönettel tartozom neki és a múzeum munkatársainak a kiállítás megvalósításáért!

Tirpák László és Mihályi Molnár László
(Fotó: Balassa Zoltán; forrás: internet)

Az esemény Tirpák László polgármester ünnepi beszédével kezdődött, aki hangsúlyozta, hogy az elszenvedett traumák ellenére csak úgy maradhat meg a magyarság a Kárpát-medencében, ha nem a sérelmeivel van elfoglalva, hanem az összetartozást, az együttműködést és az élni akarást tartja szem előtt. Az, hogy 101 évvel később is meg tudunk emlékezni erről az eseményről, azt bizonyítja, hogy képesek vagyunk e tragédia után is a nemzeti megújulásra és az előttünk álló történelmi feladatok megoldására. A beszédet követően a térség országgyűlési képviselője, Riz Gábor szólalt fel, aki beszédében kiemelte felvidéki gyökereit. Végül Bánné dr. Gál Boglárka, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közgyűlés elnökhelyettese köszöntötte a konferencia résztvevőit.

Szombaton 13 előadást hallgathattak meg a résztvevők. Az első részben a Kárpát-medence demográfiai és etnikai-földrajzi viszonyai és annak időbeli változásai kerültek bemutatásra. Prof. dr. Dövényi Zoltán (Pécsi Tudományegyetem) előadásában rávilágított arra, hogy az I. világháború éveit

példátlan méretű születéskiesés történt, ami a történelmi Magyarországon legalább 1,25 millió meg nem született gyermeket jelentett, s ebből mintegy félmillió jutott a mai országterületre. Dr. Jeney László (Corvinus Egyetem) a hosszútávú népesedési folyamatok településföldrajzi különbségeit mutatta be Borsod-Abaúj-Zemplén megye határzónájában. Előadásában kiemelte, hogy a történelem során hol belső, hol pedig külső perifériaként megjelenő térség az elmúlt közel másfél évszázadban látványos demográfiai változásokat élt meg. Dr. Elekes Tibor (Miskolci Egyetem) elsősorban Erdély és Székelyföld népesedési viszonyait taglalta. Rávilágított, hogy a trianoni békediktátumban Romániának megítélt 103 ezer km² területen a románok népességen belüli aránya száz év alatt 53,8%-ról 74,8%-ra növekedett, ezzel egyidőben a magyarok aránya 31,6%-ról 19,0%-ra csökkent. A következő két előadás vidékünk természetföldrajzi viszonyai-val foglalkozott. Prof. dr. Szabó József (Debreceni Egyetem) a Cserehát, a Tornai-dombság és a Kanyapta-medence természeti viszonyait ismertette. Előadásából megtudhattuk azt is, hogy tényleg Hidvégardó-e Magyarország legészakibb települése. Dr. Móga János (ELTE TTK) a trianoni határ által kettévágott hegységünket, a Gömör-Tornai-karszvidéket mutatta be látványos előadásával, a vidékre jellemző tipikus karsztosodási formák legszebb példáival illusztrálva.

A második részben az előadók a zenetudomány, az irodalom, az egyház és a történelemtudományok aspektusából szemlélve foglalkoztak a témával. Dr. Arany János, a Tiszántúli Református Egyházkerület zenei főigazgatója a közönség bevonásával tartotta meg előadását. Ebből kiderült, hogy a magyar népzenei anyag – művelődéstörténeti okok miatt – más tekintetben is messze kiemelkedik a nemzetközi mezőnyből. A magyar zenetörténet előadásában fölidézett néhány mozzanata példásan mutatja, hogy legkeservesebb tragédiáinkat miképpen háríthatja el és fordíthatja áldássá a céltudatosság és a szorgalom. Ezt a tanulságot mindig érdemes mérlegre tennie a Trianonról elmélkedő magyar gondolkodóknak. Döbren-tei Kornél, Magyarország Babérkoszorúja- és József Attila-díjas költő, író, újságíró versét és annak elemzését is meghallgathatta a közönség, amit a szerző betegsége miatti távollétében dr. Reiner Péter mutatott be és ismertetett *Trianon árnyéka bennünk delel – Hóvirág, a tisztaság strázsvirága* című előadásában. Hegedűs Lóránt (Budapest) református lelkipásztor pszichológiai témájú

Hegedűs Lóránt előadást tart

előadása *Trianon „szégyenkalodájának” nemzeti lelkialkatot torzító hatásai* címet viselte. Ebben a magyarság lélektanát elemezte, négyféle lelkialkat szemszögéből bemutatva a magyar nemzet lelki archetípusait. Az előadásblokk végén prof. dr. Popély Gyula felvidéki történész (Károli Gáspár Egyetem) tartott előadást a Beneš-dekrétumokról. A tanár úr kiemelte, hogy Beneš magyarelles kilengései a békekonferencián nem tekinthetők csakis az ő magánprodukcióinak. A német- és magyarelles elfogultság – sőt gyűlölködés – volt jellemző az egész cseh politikai vezetésre. A csehszlovák államiság tehát a nemzeti gyűlölködés fertőjében fogant, a szétvert Habsburg Birodalom romjain született, s ez volt rá jellemző fennállásának egész időtartama alatt.

A harmadik panelben további négy előadás hangzott el. Dr. Lipták Katalin (Miskolci Egyetem) Magyarország gazdasági-társadalmi helyzetét mutatta be Trianon óta egészen napjainkig sok térkép, grafikon és táblázat segítségével. Az akkori Magyarországot az alacsony tőkekoncentráció jellemezte, a munkaerőhelyzet egyszerre mutatott hiányt és munkaerő-felesleget. Dr. Kókai Sándor (Nyíregyházi Egyetem) tolmácsolásában hallhattuk Bányászné dr. Kristóf Andrea (Nyíregyházi Egyetem) előadását, aki betegsége miatt nem tudott jelen lenni Hidvérgárdóban, de előadását elküldte a konferenciára. Ennek címe: *A geográfusok szerepe a Békeelőkészítő Bizottságban*. Az előadásból kiderült, hogy a geopolitikai döntések, a történelmi Magyarország országrészeinek sorsát eldöntő megállapodások a háború lezárása előtt megszülettek. Ilyen körülmények között nem a magyar politikusokon és geográfusokon múlt, hogy az általuk készített térképek eredeti, elsődleges céljaikat, illetve a béketárgyalások befolyásolását nem töltötték, nem tölthették be. Prof. dr. Sallai János (Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest) a határkijelölések kérdéskörét vizsgálta meg előadásában. A határkitűzésre négy fő dokumentum vonatkozott: először is a békeszerződés és az ennek kiegészítéséül szolgáló 1.000.000 méretarányú térkép. A második dokumentum a Millerand-féle levél, mely a trianoni határok esetleges revízióját helyezte kilátásba. A harmadik fontos okmányt a Nagykövetség Tanácsa által kiadott nyílt utasítások, míg a negyediket a póttutasítások jelentették. Az utolsó előadást szombaton dr. Szakács Lajos alezredes (Nemzeti Közszolgálati Egyetem, Budapest) tartotta, ami egy izgalmas hadtörténelmi ismertetés volt a térség országainak erőviszonyairól, fegyveres erőinek számszerűsített bemutatásáról. Ebből megtudtuk többek között, hogy a békediktátum után a katonai erők összessége nem haladhatta meg a 35 ezer főt, beleértve a tiszteket és pótkeretek csapatait is, valamint a tisztek arányszáma a ténylegesen szolgálók összlétszámának huszad részét, az altiszteké tizenötöd részét nem múlhatta felül. 35 ezres létszámnál ez 1750 tisztet és 2333 altisztet jelentett.

A hosszú napot a Misztrál együttes könnyűzenei koncertje zárta, ahol magyar és európai költők témához kapcsolódó megzenésített versei emelték a hangulatot.

A konferencia második napján újabb tizenhárom előadás következett, tovább színesítve és gazdagítva ezt a sokrétű rendezvényt. A vasárnapi program katonai tiszteletadással, díszőrséggel kísért koszorúzással kezdődött Hidvérgárdóban, a Szent Imre téren található trianoni emlékkopjafa megkoszorúzásával. A 2005-ben felvidéki mesterek által elkészített kopjafa a második trianoni emlékmű volt a megyében. Szimbolikus jelentősége volt annak is, hogy a megemlékezés a felvidéki Péder község vegyeskarának zenés előadásával kezdődött, Trianonnal kapcsolatos hazafias hangvételű dalokat énekeltek, ami nagy tetszést aratott a nagyszámú helybéli és környékbeli érdeklődők körében. Az ünnepi beszédek sorát a helybéli református lelképásztor, Meleg Attila nyitotta meg, aki erdélyi származású lévén maga is határon túli családban nevelkedett. Őt követte a helybéli római katolikus plébános, Tóth István atya megható beszéde. Dr. Szakács Lajos alezredes (Nemzeti Közszolgálati Egyetem) tartotta a záró beszédet, melyben a következőket hangsúlyozta: *Nem vagytok egyedül trianoni gyászotokban, itt áll mellettetek egy egész ország. Az egész történelmi Magyarország szemé rátok vigyáz e percekben. Ma Hidvérgárdó lett szeretett hazánk közepe!*

Koszorúzás

Az esemény a koszorúzást követően ismét a Művelődési Házban folytatódott. Az előadások első blokkjában dr. Móga János (ELTE TTK, Budapest) egy emblemikus kárpátaljai bányavidék, Aknaszlatina egykori és jelenkori sorsát mutatta be fotók, műholdas- és drónfelvételek segítségével. Az előadásból kiderült, hogy az aknaszlatinai sóbányák bezárásával egy több évszázadra visszatekintő tevékenység ért véget, ami kenyeret, megélhetést adott az ott élő embereknek. Nemcsak a bányákat és a település házait nyelte el a föld, de ezzel végveszélybe került a magyar jelenlét a Felső-Tisza-völgy legnépesebb magyar településén, és véget vetett a sóbányászat évszázados hagyományának is. Prof. dr. Hevesi Attila (Miskolci Egyetem), aki már több-

ször is járt és előadást is tartott településünkön, Hunfalvy János munkásságát, életútját mutatta be, akinek nevéhez fűződik a földrajztudomány első hazai egyetemi tanszékének megalapítása. 1871-ben Tóth Ágostonnal megkezdte a Magyar Földrajzi Társaság megszervezését, és közreműködésével indult meg a társulat tudományos folyóirata, a Földrajzi Közlemények. Papp István (Debreceni Egyetem) térinformatikai eszközök segítségével vizsgálta a Trianon által sújtott területek történeti összehasonlító elemzését, az 1910-es vasút- és úthálózatot hasonlította össze a mai állapotokkal. Ebből kiderült, hogy az egyes csomópontok száz év alatt távolabbra kerültek egymástól, tehát az ott élők hátrányosabb helyzetbe kerültek Trianon hatására.

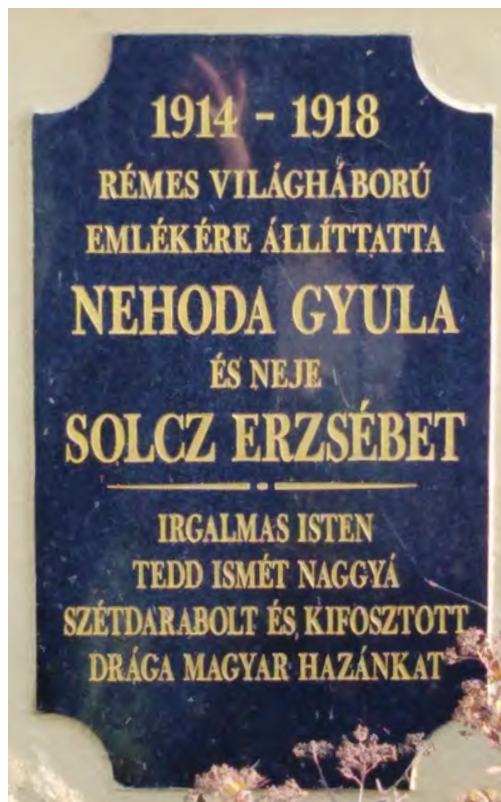
Dr. Fodor Gyula (II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Beregszász) a kárpátaljai magyarság helyzetéről számolt be Trianon idején és napjainkban, négy népszámlálás adatainak felhasználásával. Kárpátalja történelmileg hányatott sorsát már az is mutatja, hogy ezt a négy censzust négy különböző ország fennhatósága alatt végezték el a vidéken. Hangsúlyozta, a kárpátaljai magyar közösség él, és bár számában fogyatkozik, de szülőföldön élni és boldogulni akarása megkérdőjelezhetetlen. Dr. Kókai Sándor (Nyíregyházi Egyetem) a Délvidék egyik szegletét, a Bánságot mutatta be egy rendkívül érdekes előadás során. Az etnikailag és vallásilag is rendkívül heterogén terület napjainkra rendkívül hányatott sorsú területté vált. A Tisza és a Maros folyók között húzódó trianoni határ kialakítását az ún. Bánsági-Viharsarokban az tette lehetővé, hogy az 1916. évi bukaresti titkos paktumtól és a belgrádi katonai konvenciótól eltérően a békekonferencia nagyhatalmai a Bánság felosztásáról döntöttek. E felosztás ellentétes volt a nagyhatalmi tervekkel, az etnikai-vallási térszerkezettel és megoszlással is, napjainkig fenntartva az országhatármenti térszkrizoféniáját, melynek eredményeként halmozottan hátrányos helyzetű régióvá vált.

A nap második felében további négy előadás hangzott el különböző témakörökben. Prof. dr. Kovács Zoltán (Szegedi Tudományegyetem) a határmenti térségek központi hálózatának múltbeli és jelenkori kihívásainak kérdésével foglalkozott. A trianoni békeszerződés következtében a Magyar Királyság 156 városa közül az összezsugorodott országterületen mindössze 43 maradt. A határ megvonásánál nem vették figyelembe

a települések vonzáskörzetét, aminek következtében egyes régiók központ nélkül maradtak. A hátramegvonások eredményeként Magyarország településhálózatának évezredes harmóniája Trianonban megtört, a békeszerződésben rögzített megállapodások nyomán a Kárpát-medencében új térbeli rend állt elő. Koleszár Krisztián (BAZMKH, Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály) bódvaszilasi születésű helytörténész szülőfalujának Trianon utáni önkormányzati tevékenységével, a képviselő-testület döntéseivel foglalkozott. Bódvaszilás jelentősége akkor növekedett meg, amikor új járási székhely lett, miután Torna megyét kettévágták, és a korábbi megyeszékhelyet elszakították Magyarországtól. Az előadásból szépen nyomon követhetjük, hogyan fejlődött a település, hiszen új főszolgabírói hivatal, csendőrlaktanya, kultúrház, Hangya Szövetkezet és tűzoltószertár épült, gyógyszerház, orvosi ellátás, iparműhelyek létesültek. A falu első – napjainkig élő – vásárát 1924-ben tartották.

Hadobás Sándor (Bányásztörténeti Múzeum, Rudabánya) a Hidvégardóval is határos, de jelenleg Szlovákia területére került – zömmel magyarul – Kanyapta-medence településeit és azok gazdag kultúrtörténeti emlékeit mutatta be. A 100 km²-nyi területen jelenleg 15 település található. A vidék alapvetően egy lefolyástalan terület volt, gazdag vízi világgal. Az ott élők az évszázadok során kiválóan hasznosították a mocsár által nyújtott természeti javakat. Itt is virágzott a ma már csak

néprajzi leírásokból ismert csíkházasok, a csíkházasok hordókban savanyítva a kassai és más piacokon árusították. Dr. Bodnár Mónika (Herman Ottó Múzeum, Miskolc) azt mutatta be, miként hatott Trianon a népeletre és a magyar népi kultúrára. Előadásában rávilágított, hogy a határ hogyan változtat meg a két ország területére került emberek szokásait az élet minden fontos területén, pl. a piacozás, vásárolás útvonalát, a búcsújárás szokásokat tekintve, de megváltoztak a házassági szokások is, a határ befolyással bír a párválasztásra is. Jól megjeleníthető különbségek figyelhetők meg a nyelvfejlődésben vagy a népi táplálkozásban (pl. az elcsatolt részekben elterjedt a knédli és a páranfőtt). Trianon hatása egyéb területeken is megmutatik, például a népi textil-kultúrában, népművészetben, viseletben, s mindezeket számos példával illusztrálta.

Az első világháborúra és Trianonra emlékeztető útszéli kereszt felirata Komjáti határában.

(Fotó: Bodnár Mónika)

Az előadássorozat befejező része előtt Meister Éva, a Magyar Kultúra Lovagja címet viselő erdélyi származású színművész verses-zenés műsorára került sor *Trianoni harangok* címmel. Az előadás a trianoni életérzésről, az egyéni és közösségi tragédiáról szólt, és a reményről, hogy *a nemzet és a magyar haza volt, van és lesz, örökkön örökké, még ha leszakad az Ég is* – ahogyan a színművész fogalmazott.

A konferencia záró harmadában három előadót hallhattak. Merényi József (Miskolc) népi iparművész, fafaragó és okleveles mérnök egy különleges társadalmi modell bemutatását kísérelte meg előadásában a közjó elérésének céljából. Az előadó saját gondolatait értelmezte Trianon fogalmát napjainkban. Szerinte ez ma két országhatár különbsége. Az úgynevezett történelmi Magyarországnak a határát valóságos földrajzi képződmények, a Kárpátok sarlója, folyók vize és a tenger partja jelölték ki – mindenki számára érthetően. A másikat az antant néhány száz politikusának a jóvoltából egy piros csík – fejtette ki az előadó. Szabó-Sári Anikó (Herman Ottó Múzeum, Miskolc) a Magyar Hiszekegy születéséről tartott előadást. Kutatásai szerint, a költemény szerzője, Sziklay Szeréna Rozsnyón született, és Jánokon nőtt fel. A pályázatra egy 1920 márciusában már meglévő versének első három sorát küldte be férje buzdítására, amivel megnyerte a versenyt. Ezután nemsokára pályázatot hirdettek annak megzenésítésére. Az előzetesen kiválasztott 10 zenemű előadása sorshúzás szerinti sorrendben következett; előbb Palló Imre operaénekes szóló előadásában, majd a Magyar Királyi Operaház magyar viseletbe öltözött 16 tagú vegyeskarának tolmácsolásában. A 8-as produkció győzött, melynek szerzője Szabados Béla zeneakadémiai tanár volt. A Hiszekegy szövegét a pályázattól függetlenül is többen megzenésítették, ami jól érzékelteti a mű hatalmas sikerét. Végezetül a kétnapos rendezvény utolsó előadójaként Mihályi-Molnár László (Szepsi) író, költő, pedagógus, a Magyar Kultúra Lovagja következett, aki egyúttal a kétnapos értekezlet moderátora, házigazdája is volt, akinek szintén külön köszönettel tartozom munkájáért. Előadásában elsősorban a Felvidék hányatott sorsát, küzdelmes mindennapjait mutatta be Trianon árnyékában. Előadásában rávilágított arra, hogy Trianon következményeit jól lehet szemléltetni Hidvérgárdó példájával is, mely település az ország belső területéről a határmegvonással periferiára került, s megkapta a Magyarország legésza-

kibb települése jelzót. A Bódva folyó mentének természetes gazdasági, piaci, társadalmi kapcsolatait vágták ketté, elsorvasztva a fejlődő és fejleszthető életviszonyokat. Míg a határtól északabbra lévő települések lélekszáma gyarapodott, Hidvérgárdó népessége közel egyharmadára apadt, előregegett, mint még jó néhány község a környéken.

A Hidvérgárdóban megrendezett országos tudományos konferenciára több mint 200 érdeklődő látogatott el a Kárpát-medence legkülönbözőbb részeiről. A falu településhálózatban elfoglalt helyzetéhez mérten egy ilyen szintű esemény lebonyolítását sokan kétségbe vonták, ugyanakkor bebizonyosodott, hogy hosszas előkészítő munka eredményeként mégis sikeresen megvalósulhatott egy ilyen színvonalú, országos jelentőségű rendezvény. Ez azonban elsősorban annak köszönhető, hogy az eseményre az ország legelismertebb tudósai, tanárai első hívásra eljöttek, és így általuk egy olyan ismeretanyagra, tudásra tehetünk szert Trianonnal és annak előzményeivel, következményeivel kapcsolatosan, amilyenre mindeddig bizonyosan nem volt alkalmunk és lehetőségünk. Köszönettel tartozom minden előadónak, aki megtisztelte Hidvérgárdót azzal, hogy személyesen hozta el ismeretanyagát településünkre!

A téma érzékenysége miatt még napjainkban sem sokan mernek vagy nem szeretnek beszélni Trianonról, de bízom abban, hogy ez a tudományos konferencia segített jobban megérteni az okokat, feldolgozni ennek következményeit. Megérteni azt, hogy mi okozhatta a Kárpát-medencében korábban több évszázadon keresztül jól működő államszervezet felbomlását, mi vezethetett a korábban békésen egymás mellett élő népek ellenérzéseinek felerősödéséhez. Múltunk megértése, feldolgozása azért is fontos, hogy többé ne fordulhasson elő nemzetünk történetében ehhez hasonló történelmi tragédia. Bízom benne, hogy e konferencia hozzájárulhatott ahhoz is, hogy faluközösségünk régi és új tagjai jobban megismerhessék egymást, és bízom abban is, hogy segített tovább mélyíteni a kapcsolatokat a határ mindkét oldalán élő magyarság között is. Azzal, hogy meg tudunk emlékezni a tragikus történelmi eseményről 101 évvel később, azt bizonyítja, hogy képesek vagyunk e tragédia után is a nemzeti megújulásra és az előttünk álló történelmi feladatok megoldására. Ahhoz, hogy e méltó megemlékezés az utókor számára is megmaradjon, tervezzük a konferencián elhangzott előadások anyagának megjelentetését könyv formájában.

Himzett falvédő a Herman Ottó Múzeum gyűjteményéből (Fotó: Mészáros Viktória)